

Dagthema: Ik geef de hoop op!

Overweging 7 augustus– Noud-Lodewijk van Poppel

“...zelfs teruglopen op een weg die je al gelopen had... dan moet je terug komen op je schreden...En dan toch gaan, al dan niet ...”

Lied: Dit huis vol mensen

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Dit huis vol mensen
Weet jij wie het zijn?
Ik mag het hopen.
Heb jij ons geteld,
Ken jij ons bij name?
Dan ben je de enige.

Openingsgebed

Moge God aanwezig zijn
als scheppende en herscheppende
geestkracht
nu wij hier bijeen zijn in de naam van de
Vader,
de Zoon en de Heilige Geest.
Amen

Welkom en inleiding

Liedje voor de hopelozen *Tekst: Jules de Corte / Maarten van Roozendaal*

https://www.youtube.com/watch?v=teEhj_BK8zY

Ik zing een liedje voor de hopelozen
Die levenslang nog nooit werden verstaan
Misschien omdat zij andere wegen kozen
Die wij met goed fatsoen niet durfden gaan
Wij leven immers langs een vaste baan
Bezaaid met dogma's en met zekerheden

Waarmee we zijn vertrouwd van kinds af aan
Die stammen uit een schoon en ver verleden
Misschien hebben zij vroeger ook gebeden
Misschien met zoveel meer geloof dan zij
Die het alleen op vaste uren deden
Als ging het om een alledaags karwei
Zij wilden niet meer verder in de rij
van vromen die hoewel ze goed belijden
Elkaar in zijn naam dagelijks bestrijden
Ten bate van hun kerk of hun partij
Was steeds het koren van het kaf gescheiden
De mens die dorstte naar gerechtigheid
Had niet steeds dieper hoeven af te glijden
Tot in het nihilisme van zijn tijd
Nu is hij al zijn hoop en houvast kwijt
En zoekt vergeeft naar ongeschonden rozen
En strijd vergeefs zijn hopeloze strijd
Ik zing een liedje voor de hopelozen.

Eerste lezing uit Psalm 88 / Afgrond en duisternis

Ach, HEER God die mij redt,
ik roep om U bij dag,
ik sta voor U bij nacht:
laat mijn gebed U bereiken,
en luister naar mijn luid geroep,
want ik ben ziek van ellende,
ik ben het dodenrijk leven nabij.
Ik geld als iemand die in het graf ligt,
een vrouw die haar kracht heeft verloren.
Daar lig ik dan onder de doden,
een gevallene, dood en begraven,
aan wie U niet langer denkt,
afgesneden van uw hand.
U hebt mij naar het diepste graf verwezen,
naar afgerond en duisternis.
Als een last ligt Uw toorn op mij;
die golf rolt aan, werpt mij om.
U hebt mijn vrienden van mij verwijderd,

een verschoppeling ben ik nu voor hen.
Ik zit gevangen en kan niet ontsnappen.
Mijn ogen kwijnen van verdriet.
Ik roep U, HEER, alle dagen,
ik strek mijn handen wanhopig naar U uit.
Verricht U soms wonderen bij doden?
Staan schimmen soms op om U te loven?
Wordt in het graf over Uw liefde gesproken?
Of van Uw trouw in dat oord van verderf?
Ervaaft men Uw wondermacht daar in dat duister?
Uw rechtvaardigheid in dat land van vergeten?
En ik maar roepen om hulp, HEER, van 's ochtends vroeg maar tot U smeken.
Waarom, HEER, verstoot U mij?
Waarom verbergt U Uw gelaat voor mij?
Arm en zieltogend ben ik van jongs af:
radeloos moet ik Uw kwaadheid ondergaan.
Uw toorn valt over mij heen,
uw verlagen van boosheid verbijsteren mij;
als een stortvloed ons poule zij mij alle dagen,
overal omsingelen ze mij.
U hebt vriend en buur van mij verwijderd;
mijn enige gezelschap is de duisternis.

Lied: Hou mij in leven naar Psalm 25 *Huub Oosterhuis / Huijbers*

<https://www.youtube.com/watch?v=1zPwJUi1tpl>

Houd mij in leven, wees Gij mijn redding, s
teeds weer zoeken mijn ogen naar U.
Houd mij in leven, wees Gij mijn redding,
steeds weer zoeken mijn ogen naar U.
Omdat Gij zijt zoals Gij zijt:
zie naar mij om en wees mij genadig,
want op U wacht ik een leven lang.
Steeds weer zoeken mijn ogen naar U

Zijt Gij het Heer, die komen zal of moeten wij een ander verwachten?
Heer, mijn God, ik ben zeker van U.
Houd mij in leven, wees Gij mijn redding,
steeds weer zoeken mijn ogen naar U.

Gij geeft uw woord aan deze wereld,
Gij zijt mijn lied, de God van mijn vreugde,
naar U gaat mijn verlangen, Heer.
Steeds weer zoeken mijn ogen naar U
Houd mij in leven, wees Gij mijn redding, s
teeds weer zoeken mijn ogen naar U.
Steeds weer zoeken mijn ogen naar U

Tweede lezing uit het Heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas 10:30-37

Eens reisde een man van Jerusalem naar Jericho, en viel in handen van rovers; ze schudden hem uit, verwonden hem vreselijk, en lieten hem halfdood achter.

Toevallig kwam een priester die weg langs; hij zag hem, en ging voorbij. Ook een Leviet kwam erlangs; ook hij zag hem, en ging voorbij.

Maar ook een Samaritaan, die op reis was, kwam voorbij; hij zag hem, en raakte ontroerd.

Hij ging ernaartoe, verbond zijn wonden, en goot er olie en wijn op; daarna hief hij hem op zijn eigen lastdier, bracht hem naar een herberg, en zorgde voor hem.

De volgende dag nam hij twee tienlingen, gaf ze aan de waard, en zegt: Blijf voor hem zorgen; en wat je er meer aan besteedt, zal ik u bij mijn terugkomst vergoeden.

Wat dunkt u; wie van de drie is de naaste geworden van hem, die in de handen der rovers viel?

Hij sprak: Hij, die hem barmhartigheid bewees. Hij, die de ontferming met hem heeft gedaán.

En Jezus zegt tot de wetgeleerde: Ga voort en doe jij evenzo!

Overweging

Zo... zijn jullie er nog een beetje?

Wat een kommer en kwel allemaal!

Wat een hopeloosheid zonder enig perspectief.

De meeste psalmen hebben vaak een wending in zich waarin God zich alsnog weer tot ons went en dan gloort er weer hoop aan de horizon; Komen we in beweging en lopen we te hoop; en dan zijn we weer in staat tot verbinding en zet dat aan tot leven;

Allemaal al invalshoeken rondom hoop, die we de afgelopen zondagen voorbij hebben zien komen in de zomerserie rondom hoop.

En waarom dan nu stilstaan bij hopeloosheid?

Waarom stilstaan bij het in het leven soms de moed moeten hebben om het durven op te geven?

Wat mij betreft een zeer wezenlijke een vraag, die naast, dat deze een persoonlijke lading heeft, ook zeker heel regelmatig binnen mijn werk als psychiater aan de orde is.

Kortom een overweging waarbij ik, gedragen door psalm 88, hopeloosheid in een ruimer perspectief wil plaatsen.

Want, laten we eerlijk zijn er is toch best wel wat hopeloosheid die we, meestal ongevraagd, zo op ons levenspad tegen kunnen komen.

Hopeloosheid door geen perspectief meer in een relatie;

Hopeloosheid door dat je niet welkom bent omwille van je overtuigingen of geaardheid;

Hopeloosheid door onveiligheid en verstoorde relaties op je werk;

Of hopeloosheid door lichamelijke of geestelijke beperkingen

of door ziekte, zodat je niet meer in staat bent om dat te doen waar je zo goed in bent en blij van wordt.

Hopeloosheid door het overlijden van een geliefde;

Hopeloosheid omdat je ten onrechte beschuldigd wordt.

Hopeloosheid door het gemis aan die ene die er speciaal voor jou zal zijn.

En niet in de laatste plaats hopeloosheid door de oorlogen die worden gevoerd en de verwaarlozende manier waarop op we met moeder aarde omgaan. En voeg er mogelijk ook je eigen momenten of periodes van hopeloosheid aan toe...

Best veel allemaal en als je dit echt allemaal op je in laat werken, is dat in wezen onverdraaglijk.

Psalm 88: *Kwijnen mijn ogen van verdriet.*

En dan ook heel begrijpelijk om hier dan ook zo snel mogelijk weer bij weg te komen.

Weg bij de pijn

Weg bij de onmacht

Weg bij de schaamte en het ongemak

Weg bij het uitzichtloze

En...

En... als we mogelijk toch in navolging van Christus, ook het lijden op ons nemen...?

Of anders gezegd: de moed hebben om werkelijk de hopeloosheid aan te kijken en te doorvoelen?

Wat mij betreft is lezen van psalm 88 helpend geweest om meer in contact te kunnen en durven treden met gevoelens van afgrond en duisternis. Met als laatste zin: *mijn enige gezelschap is de duisternis.*

Als ik de psalm bij herhaling lees, kan er een ervaring komen van erkenning, van durven en ook mogen toegeven aan mijn intens verdrietige en pijnlijke waarheid.

Daar gaat dan mogelijk ook iets van vertroosting van uit.

En als jij jezelf op zo'n moment als een 'hopeloos geval' aantreft, zou het kunnen zijn dat jij jezelf misschien wel hetzelfde voelt als de beroofde man uit de lezing van Lucas.

Jezelf ervaren als een man of vrouw die in de handen van rovers viel; uitgeschud; vreselijk verwond en halfdood achtergelaten wordt.

En dát ...dan waar laten zijn... Ja ik ben gewond...!

En ja, ik doe me niet meer beter voor dan hoe het werkelijk met mij is.

En als we dan ook de priester en de Leviet uit het verhaal niet als andere personen buiten onszelf zien, echter hen durven te zien als aspecten van en in onszelf, dan zouden we Lucas als volgt kunnen lezen:

Zijn wij ook zelf niet erg geneigd om soms in een grote boog om onze eigen hopeloosheid heen lopen?

Je wil niet dat het waar is dat je geschonden bent;

Je wil niet dat je er werkelijk achter komt dat je op een doodlopende weg zit; je wil de pijn en de schaamte van de mogelijk eigen verantwoordelijkheid, die onderdeel uit maakt van jouw huidige hopeloze situatie, liever niet onder ogen zien.

Want ja...

Beroven we onszelf soms ook niet van onze meest kostbare waarden?

Verloochen we onze ware aard of lappen we onze integriteit aan onze laars, omdat het toch even beter uitkomt. Putten we onszelf niet uit in presteren en nog beter onze best doen, ten koste van onszelf?

En gaan we toch ook gewoon weer door, met iets wat eigenlijk niet goed voor ons is, en leven we een leven waarbij we soms meer halfdood zijn, dan vol in onze kracht staan?

En dan die Samaritaan in Bijbellezing.

We hoorden dat hij ook voorbijkwam aan de halfdode man en dat hij ZAG én dat hij ONTROERD raakte.

Dus als we ook die Samaritaan in onszelf durven te plaatsen.

Krijgen we misschien wel de essentie aangereikt voor een antwoord op de vraag: hoe om te gaan met hopeloosheid?

Misschien is het antwoord wel: Durf te zien en durf ontroerd te raken.

Durf te zien wat jou zo hopeloos maakt.

Durf jezelf oprecht en dus vanuit beroering om zelf, de vraag te stellen:

Wat maakt dat ik telkens weer op die doodlopende weg terecht komt.

Dus wees je eigen Samaritaan. Kijk jezelf aan en doorzie vanuit innerlijke geraaktheid wat wezenlijk jouw verlangens zijn en waar jou weg van leven en vitaliteit werkelijk over moet gaan.

En dan misschien wel de meest lastige vraag: Durft jij dan op te geven?

Durf jij als jij beseft dat ik op een doodlopende en hopeloze weg bent beland, op te geven?

Maar ja, wat dan...

Als jij geen houvast meer hebt aan de oh zo vertrouwde, echter ook zo hopeloos gebleken manieren van doen.

En ja... dan moet jij jezelf in al je hopeloosheid als een hopeloos geval ook zélf durven oppakken.

Durf jezelf aan te kijken,

Durf ontroerd te zijn

Durf de ware aard van je hopeloosheid te doorzien

Pak jezelf op en bij elkaar en kom op krachten

En dan...

Durf dan weg te bewegen bij dat wat jou geen goed meer doet.

Geeft dan op! en Keer je om!

Stap voor stap, weer op pad.

Soms moet je zelfs teruglopen op een weg die je al gelopen had...

dan moet je terug komen op je schreden...

En dan toch gaan, al dan niet biddend... Schoorvoetend een weg gaan van ongemak, leegte, en niet weten wat je op je pad aan zult treffen.

En wees dan vooral barmhartig en ontferm je over jezelf.
En ja, laten we vooral ook open en ontvankelijk zijn en blijven voor de ontferming door anderen en in het bijzonder voor de ontferming door Christus. Christus als metgezel die steeds weer met ons op wil en zal lopen en ook altijd weer bereid is om zich over ons te ontfermen.
Juist in onze wanhoop en hopeloosheid zijn Christus en God zeer nabij.
Amen

Intermezzo:

<https://www.youtube.com/watch?v=oVOIsv6EOGI>

Erbarme Dich, Mein Gott / Bach / Mattheus Passion / Aafje Heynis

<i>Erbarme Dich, Mein Gott,</i>	Ontferm U, Heer, Mijn God,
<i>Um meiner Zähren willen</i>	Omwille van mijn tranen.
<i>Schau hier, Herz und Auge weint</i>	Zie toch, hart en oog wenen
<i>vor Dir Bitterlich</i>	bitter om U

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in de Eeuwige, die in ons woont,
die de herinnering aan het Verbond met ons levend houdt,
die ons elke dag tekenen geeft
van Zijn aanwezigheid in ons mensen.
Ik geloof in de kracht van Gods Geest
die vorm geeft aan onze toekomst,
die niet blijft staan bij het verleden,
die ons rust geeft na spanning,
die ons het goede leert kennen in kwade tijden,
die ons inspireert als wij leeg en afgemat zijn.
Ik geloof door Jezus Messias in de menswording van het goddelijke,
in de mogelijkheid van tegenspraak,
in de genezing van lichamelijke en geestelijke kwetsuren,
in de omkering van onze werkelijkheid.
Ik geloof in de gemeenschap van mensen,
die bezield door geloof,
struikelend op zoek zijn naar het beste in zichzelf,
in elkaar en in de wereld.
Mensen die in de wereld in verbinding willen staan
met hun medemens dichtbij en veraf. Ik geloof! Amen.

Collecte en mededelingen

Om onze wekelijkse vieringen te kunnen houden maakt onze gemeenschap kosten. In de Duif dragen veel mensen bij door middel van een periodieke/jaarlijkse bankafschrijving. Daarnaast kun je vandaag ook een bijdrage in de collecteschaal doen of een digitale gift doen via onderstaande QRcode: Iedere bijdrage wordt erg op prijs gesteld.

Hartelijk dank!!!

Intenties uit het Groene Boek en uit de gemeenschap

Lied: Breek de duisternis bij psalm 88: *Huub Oosterhuis / Tom Lowental*

<https://www.youtube.com/watch?v=o-kK9JWtMYc>

Jou gezocht bij dag.
Dacht: in licht woon jij.
Breek de duisternis.
Keer je hart tot mij.

Spoorloos ben ik, dood.
Maar niet dood genoeg
voor een eigen graf.
Uit jouw hand geroofd
toen je even niet keek, niet dacht aan mij.
Keer je hart tot mij.

Plant nieuw hart in mij.
Geef mijn mond een stem,
mijn schim een lichaam.
Dood is dood. Doofstom.
Daar weet niemand iets.
Doorgestreepte naam.
Keer je hart tot mij.

Als jij niet een glimp
van jou zendt naar mij,
wil ik niemand meer,
lach mijn masker stijf,
vlucht in duisternis,
keer tot woestenij.
Keer je hart tot mij.

Kieren morgenlicht
scheur de duisternis.
Keer mijn hart in mij.

Breken en delen van brood en wijn

Onze Vader

Onze Vader,
Alom aanwezig in het universum,
Uw naam zij geprezen
Moge het Goddelijk bewustzijn
In ons allen neerdalen
Zodat uw wil en de onze gelijk zijn
Moge inzicht ervoor zorgen
Dat we leren delen
Want er is voldoende voor iedereen
Moge iedere stap
Er een van vergeving zijn
Moge het ego
Plaats maken voor dat Goddelijke bewustzijn
Zodat er eindelijk vrede zal komen
In ons hele wezen.
Dat vragen wij U in Christus naam
Amen.

Slotgebed en Zegenbede

Slotlied: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

Huub Oosterhuis / Bernard Huijbers

Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

Wie mij ontmaskert zal mij vinden.

Ik heb gezichten, meer dan twee,

ogen die tasten in den blinde,

harten aan angst voor angst ten prooi.

Delf mijn gezicht op, delf mijn gezicht op,

maak mij mooi, maak mij mooi.

Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

Wie wordt ontmaskerd wordt gevonden

en zal zichzelf opnieuw verstaan

en leven bloot en onomwonden,

aan niets en niemand meer ten prooi.

Delf mijn gezicht op, delf mijn gezicht op,

maak mij mooi, maak mij mooi.